

תָּא חַיִּי, בְּשַׁעֲתָא דְּבַר נָשׁ מְקַדָּשׁ לְתַתָּא, כְּגוֹן
 תְּבַרְיָא דְּמְקַדָּשֵׁי גְרַמְיָהוּ מְשַׁבֵּת לְשַׁבַּת,
 בְּשַׁעֲתָא דְּזוּוּגָא עֲלָאָה אֲשַׁתְּכַח, דְּהָא בְּהֵיא
 שַׁעֲתָא רַעוּא אֲשַׁתְּכַח, וּבְרַכְתָּא אֲזַדְּמַנַּת. כְּדִין
 מִתְדַבְּקוֹן כְּלָחוּ כְּחַד, נִפְשָׁא דְּשַׁבַּת, וְגוֹפָא דְּאֲזַדְּמַן
 בְּשַׁבַּת. וְעַל דָּא בְּתִיב, אִישׁ אִמּוּ וְאָבִיו תִּירָאוּ,
 דְּאִינוּן זְוּוּגָא חַד כְּגוֹפָא, בְּהֵיא שַׁעֲתָא דְּאֲתַקְדָּשָׁא.

השלמה מההשמטות (סימן ב)

שְׁמֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת, הֵהוּא בְּמִדָּה שְׁבִיעִית
 נֹאמֵר דְּכְתִיב, אֶת שַׁבְּתוֹתַי תִּשְׁמְרוּ
 וּמְקַדָּשֵׁי תִירָאוּ, מָאִי נִיהוּ מִדָּה שְׁבִיעִית חַיִּי אֹמֵר
 זֶה מִדַּת טוֹבוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. וּמָאִי טַעְמָא
 אָמַר שַׁבְּתוֹתַי וְלֹא אָמַר שַׁבְּתִי.

לשון הקודש

הַשְּׁעָה לְהַתְקַדָּשׁ,

השלמה מההשמטות סימן ב'

שְׁמֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת, הֵהוּא בְּמִדָּה
 שְׁבִיעִית נֹאמֵר, שַׁבְּתוֹב אֶת שַׁבְּתִי
 תִּשְׁמְרוּ וּמְקַדָּשֵׁי תִירָאוּ. מַה זֶה מִדָּה
 שְׁבִיעִית? הִוּוּ אֹמֵר, זֶה מִדַּת טוֹבוֹ שֶׁל
 הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. וּמָה הַטַּעַם אָמַר
 שַׁבְּתִי וְלֹא אָמַר שַׁבְּתִי?

בֵּא רְאֵה, בְּשַׁעֲה שְׂאָדָם מְקַדָּשׁ לְמַטָּה,
 כְּמוֹ הַחֲבָרִים שְׂמְקַדָּשִׁים אֶת עַצְמָם
 מְשַׁבֵּת לְשַׁבַּת, בְּשַׁעֲה שְׁהוּוּגָא הַעֲלִיּוֹן
 נִמְצָא, שֶׁהָרִי בְּאוֹתָהּ הַשְּׁעָה נִמְצָא הַרְצוֹן
 וְהַבְּרָכָה מִזְּמַנָּת, אִזּוּ כָּלָם גְּדַבְּקִים
 כְּאַחַד – הַנֶּפֶשׁ שֶׁל שַׁבַּת, וְהַגּוֹף שְׂמִזְדְּמַן
 בְּשַׁבַּת. וְעַל זֶה כְּתוּב אִישׁ אִמּוּ וְאָבִיו
 תִּירָאוּ, שֶׁהֵם זְוּוּגָא אֶחָד כְּגוֹף בְּאוֹתָהּ

מִשָּׁל לְמָה הַדְּבָר דּוּמָה, לְמַלְךְ שֶׁהָיָה לוֹ אִשָּׁה
 נָאָה, וְכָל שָׁבוּעַ וְשָׁבוּעַ מִזְמִינָה יוֹם אֶחָד
 לְהִיּוֹת עִמוֹ. וְהַמֶּלֶךְ יֵשׁ לוֹ בָּנִים נָאִים וְאוֹהֲבִים,
 וְאָמַר לָהֶם הוֹאִיל וְכֵן הוּא, שְׂמְחוּ גַם אִתְּם בְּיוֹם
 שְׂמֵחָתִי, כִּי אֲנִי בְּשַׁלְּכֶם אֲנִי מִשְׁתַּדֵּל, וְגַם אִתְּם
 הִדְרֹו אוֹתִי. וּמֵאֵי טַעְמָא זְכוֹר וְשָׁמוֹר. זְכוֹר לְזָכַר
 וְשָׁמוֹר לְכַלֵּה. וּמֵאֵי טַעְמָא וּמִקְדָּשֵׁי תִירָאוּ, שְׁמְרוּ
 עַצְמְכֶם מִן הַחֲרָהוֹר, כִּי מִקְדָּשֵׁי קְדוּשׁ הוּא. לְמָה,
 כִּי אֲנִי יי בְּכָל צַד. (עד כאן מִהַשְׁמָטוֹת).

וְאֵת שִׁבְתוֹתַי תִּשְׁמְרוּ. דָּא שִׁבְתָּ עֲלָאָה וְשִׁבְתָּ
 תַּתָּאָה, דְּאֵינּוֹן מִזְמִינֵי לְנַפְשָׁא בְּהָהוּא גּוּפָא,
 מִהָהוּא זְוֹנָא עֲלָאָה. וְעַל דָּא וְאֵת שִׁבְתוֹתַי
 תִּשְׁמְרוּ, תִּירֵי וְכֹלָא אֶתְדַבֵּק דָּא בְּדָא, זְכָאָה
 חוֹלְקִיהוֹן דִּישְׂרָאֵל.

לְשׁוֹן הַקְּדוּשׁ

הַחֲרָהוֹר, כִּי מִקְדָּשֵׁי קְדוּשׁ הוּא, לְמָה? כִּי
 אֲנִי ה' בְּכָל צַד: (ע"כ מִהַשְׁמָטוֹת).
 וְאֵת שִׁבְתוֹתַי תִּשְׁמְרוּ - זוֹ שִׁבְתָּ
 הָעֲלִיּוֹנָה וְשִׁבְתָּ הַתַּחְתּוֹנָה, שֶׁהֵן מִזְמָנוֹת
 אֵת הַנַּפֵּשׁ לְאוֹתוֹ הַגּוּף מֵאוֹתוֹ הַזְּוֹנָה
 הָעֲלִיּוֹנָה. וְעַל כֵּן, וְאֵת שִׁבְתוֹתַי תִּשְׁמְרוּ -
 שְׁנַיִם, וְהַכֵּל גְּדַבֵּק זֶה עִם זֶה. אֲשֶׁרֵי
 חֲלָקִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל.

מִשָּׁל לְמָה הַדְּבָר דּוּמָה? לְמַלְךְ שֶׁהָיָה
 לוֹ אִשָּׁה נָאָה, וְכָל שָׁבוּעַ וְשָׁבוּעַ מִזְמִינָה
 יוֹם אֶחָד לְהִיּוֹת עִמוֹ, וְהַמֶּלֶךְ יֵשׁ לוֹ בָּנִים
 נָאִים וְאוֹהֲבִים, וְאָמַר לָהֶם: הוֹאִיל וְכֵן
 הוּא, שְׂמְחוּ גַם אִתְּם בְּיוֹם שְׂמֵחָתִי, כִּי
 אֲנִי בְּשַׁלְּכֶם אֲנִי מִשְׁתַּדֵּל, וְגַם אִתְּם
 הִדְרֹו אוֹתִי. וּמָה הַטַּעַם זְכוֹר וְשָׁמוֹר?
 זְכוֹר לְזָכַר, וְשָׁמוֹר לְכַלֵּה. וּמָה הַטַּעַם
 וּמִקְדָּשֵׁי תִירָאוּ? שְׁמְרוּ עַצְמְכֶם מִן

דְּבַר אַחַר וְאֵת שַׁבְּתוֹתַי תִּשְׁמְרוּ, לְאַזְהָרָה לְאֵינוֹן
 דְּמַחְסָן לְזוּזוּגְיֵיהוּ מִשַּׁבַּת לְשַׁבַּת, וְהָא
 אוֹקִימָנָא, כְּמָה דְכָתִיב, (ישעיה נז) לְפָרִיסִים אֲשֶׁר
 יִשְׁמְרוּ אֶת שַׁבְּתוֹתַי. מָאן פָּרִיסִים. אֵלִין אֵינוֹן
 חֲבֵרֵיֵא דְמִסְרָסָן גְּרַמְיֵיהוּ כָּל שְׂאֵר יוֹמִין, כְּגִין
 לְמַלְעֵי בְּאוֹרֵיֵתָא. וְאֵינוֹן מְחַכְּאֵן מִשַּׁבַּת לְשַׁבַּת.
 הָדָא הוּא דְכָתִיב אֲשֶׁר יִשְׁמְרוּ אֶת שַׁבְּתוֹתַי, כְּמָה
 דְּאֵת אָמַר (בראשית לז) וְאָבִיו שָׁמַר אֶת הַדָּבָר. וּבְגִין
 כִּד וְאֵת שַׁבְּתוֹתַי תִּשְׁמְרוּ. אִישׁ אָמוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ,
 דָּא גּוֹפָא. וְאֵת שַׁבְּתוֹתַי תִּשְׁמְרוּ, דָּא נַפְשָׁא. וְכֻלָּא
 אֶתְדַבֵּק דָּא בְּדָא. וּפְאָה חוֹלְקֵיהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל.

רעיא מהימנא

אִישׁ אָמוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ וְאֵת שַׁבְּתוֹתַי תִּשְׁמְרוּ. פְּקוּדָא דָּא,
 שְׁקִיל דָּא לְדָא. שְׁקִיל יְקָרָא דְאָב וְאִם, לִיקָרָא דְשַׁבַּת.
 לְאָפָא אַקְדִים כְּבוֹד, וְהָאִי אֵיהוּ דְאָמַר קָרָא, (מלאכי א) וְאִם אָב

לשון הקודש

(ל) וְאָבִיו שָׁמַר אֶת הַדָּבָר, וּמִשׁוּם כִּד –
 וְאֵת שַׁבְּתוֹתַי תִּשְׁמְרוּ. אִישׁ אָמוֹ וְאָבִיו
 תִּירָאוּ – זֶה הַגּוֹפֵה. וְאֵת שַׁבְּתוֹתַי תִּשְׁמְרוּ
 – זֶה הַנַּפְשָׁה. וְהַכֵּל נִדְבַק זֶה עִם זֶה. אֲשֶׁרֵי
 חֵלְקָם שָׁל יִשְׂרָאֵל.

רעיא מהימנא

אִישׁ אָמוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ וְאֵת שַׁבְּתוֹתַי
 תִּשְׁמְרוּ. מְצוּהָ זֶה שְׁקוּלָה זֶה לְזוּ. שְׁקוּל
 כְּבוֹד אָב וְאִם לְכְבוֹד הַשַּׁבַּת. לְאָב

דְּבַר אַחַר וְאֵת שַׁבְּתוֹתַי תִּשְׁמְרוּ –
 לְהַזְהִיר אֶת אוֹתָם שְׁמַחְכִים לְזוּזוּגָם
 מִשַּׁבַּת לְשַׁבַּת, וְהָרִי בְּאַרְנֹה, כְּמוֹ
 שַׁבְּתוֹב, (ישעיה נז) לְפָרִיסִים אֲשֶׁר יִשְׁמְרוּ
 אֶת שַׁבְּתוֹתַי. מִי הֵם הַפָּרִיסִים? אֵלוֹ
 אוֹתָם הַחֲבֵרִים שְׁמִסְרָסִים אֶת עַצְמָם כָּל
 שְׂאֵר הַיָּמִים כְּדִי לְעַסֵּק בַּתוֹרָה, וְהֵם
 מְחַכִים מִשַּׁבַּת לְשַׁבַּת. זֶהוּ שַׁבְּתוֹב אֲשֶׁר
 יִשְׁמְרוּ אֶת שַׁבְּתוֹתַי, כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר (בראשית

אָנִי אֵיחָ כְּבוֹדִי וְאִם אֲדוֹנִים אָנִי אֵיחָ מוֹרְאִי. כְּבוֹדִי סָלִיחַ
בְּחוֹשֶׁבֶן עֶשֶׂר אֲמִירוֹת, וּל"ב אֱלֹהִים דְּעוֹבְדָא דְבְּרֵאשִׁית.

וּבְכָל אֶתֶר (משלי א) כְּבוֹד חֲכָמִים יִנְחָלוּ, וְאוֹקְמוּהָ רַבָּנָן, אֵין
כְּבוֹד אֱלֹא תוֹרָה. בְּגִין דְּאֵינוּן ל"ב אֱלֹהִים דְּתוֹרָה,
יִקְרָא דִּילֵיהּ. וְאֵלִין (אֵינוּן) חֲכָמִים דְּאוֹרֵייתָא, חֲכָמִים בְּחֲכֻמָּה,
יִרְתִּין הַאי כְּבוֹד וְלֹא טַפְשִׁי, דְּעַלְיֵיהּ אֶתְמַר, (משלי א) וּכְסִילִים
מָרִים קָלוּן. וּמְנַלָן דְּמֵאן דְּלֹא יָדַע בְּאוֹרֵייתָא אֶקְרִי כְּסִיל,
דְּכְתִיב, (תהלים צב) וּכְסִיל לֹא יִבִּין אֶת זֹאת. וְאֵין זֹאת, אֱלֹא תוֹרָה,
דְּכְתִיב, (דברים ד) וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׁם מֹשֶׁה.

רְעִיא מְחִימָנָא. בְּגִין דְּחִלִּישְתָּא, פְּתַחנָא לְפִרְשְׁתָּא בְּאֵלִין
פְּקוּדִין, לְמַהוּי מְעַט עֶזֶר לָךְ. אֶתְתַּקַּף בְּךָ, דְּהָא מִשְׁרִיין
דְּמַתִּיבְתָּאן אֶתְאֵן לְגַבְדָּךְ, בְּפִקּוּדָא בְּתֵר דָּא, דְּאֵיהּ פְּקוּדָא
לְהַעֲמִיד עֲלֵיךְ מְלָךְ לְעֵילָא. וְקוּדְשָׁא בְּרִידָּךְ הוּא יוֹקִים לָךְ מְלָךְ
בְּעֵלְאִין וְתַתְּאִין בְּדִיוקְנֵיהּ. בְּגִין דְּרַבָּנָן דְּמַתִּיבְתָּא, עַלְיֵיהּ
שְׂכִינְתָּא עֲלָאָה וְתַתְּאָה. וְקוּדְשָׁא בְּרִידָּךְ הוּא מְלָךְ בְּאִמְצַעִיתָא,

לְשׁוֹן הַקְּדוּשׁ

שְׂכִינְתוּב (תהלים צב) וּכְסִיל לֹא יִבִּין אֶת זֹאת.
וְאֵין זֹאת אֱלֹא תוֹרָה, שְׂכִינְתוּב (דברים ד)
וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׁם מֹשֶׁה.

רִיעָה הַנְּאֻמָּן, מִשׁוּם שְׁחֻלוֹשׁ אֶתְהָ
פְּתַחְתִּי אֶת הַפְּרֻשָּׁה בְּמִצְוֹת הַלְלוּ,
לְהִיּוֹת לָךְ מְעַט לְעוֹר. הַתְּחִיב בְּךָ, שְׁחִירֵי
הַמַּחְנוֹת שֶׁל הַיְּשִׁיבוֹת בָּאִים אֵלֶיךָ,
בְּמִצְוָה אַחֵר זו, שְׁהִיא מִצְוָה לְהַעֲמִיד
עֲלֵיךְ מְלָךְ לְמַעְלָה. וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
יַעֲמִיד אוֹתְךָ מְלָךְ בְּעֵלְיוֹנִים וּבַתְּחִתּוֹנִים
בְּדִיוקְנוֹ, מִשׁוּם שְׂרַבּוּתֵינוּ מִהַיְּשִׁיבָה,
עֲלֵיהֶם שְׂכִינָה וְתַתְּחוּנָה. וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא מְלָךְ בְּאִמְצַע, אוֹחֵז בְּעֵלְיוֹנִים

הַקְּדוּשׁ כְּבוֹד, וְזֶהוּ שְׂאֵמֶר הַכְּתוּב (מלאכי א)
וְאִם אָב אָנִי אֵיחָ כְּבוֹדִי וְאִם
אֲדוֹנִים אָנִי אֵיחָ מוֹרְאִי. כְּבוֹדִי עוֹלָה
בְּחוֹשֶׁבֶן עֶשֶׂר אֲמִירוֹת, וּל"ב אֱלֹהִים
שֶׁל מְעַשֶׂה בְּרֵאשִׁית.

וּבְכָל מְקוֹם (משלי א) כְּבוֹד חֲכָמִים יִנְחָלוּ,
וּפְרֻשׁוּהָ רַבּוּתֵינוּ, אֵין כְּבוֹד אֱלֹא תוֹרָה.
מִשׁוּם שְׁהֵם ל"ב אֱלֹהִים שֶׁל תוֹרָה,
הַכְּבוֹד שֶׁלוֹ. וְאֵלוֹ (הם) הַחֲכָמִים שֶׁל
הַתּוֹרָה, חֲכָמִים בְּחֲכֻמָּה יוֹרְשִׁים אֶת
הַכְּבוֹד הַזֶּה וְלֹא טַפְשִׁים, שְׁעַלְיָהֶם נֶאֱמַר
וּכְסִילִים מָרִים קָלוּן. וּמְנַיִן לָנוּ שְׂמִי
שְׂאֵינוּ מְכִיר אֶת הַתּוֹרָה נִקְרָא כְּסִיל?

אָחִיד בְּעֵלְאִין וְתַתְּאִין הָכִי אַנְתָּ תְּהֵא בְּדִיוקְנִיָּה, בְּרָא דִילִיָּה,
קוּם בִּיקְרָא דְמִלְכָּא.

קָם רַעֲיָא מְהִימְנָא, וְסָלִיק יְדוּי לְעֵילָא, וְאָמַר, יְהֵא רַעֲוֵא דִילָךְ
עֵלַת הָעֵלּוֹת, דְּאַנְתָּ מַתְעַלָּה מַעֲלוּי לְעֵלוּי, עַד דִּלִּית עֵלוּי.
אַלְא דְאַנְתָּ לְעֵילָא מְכַל עֵלוּי. (למיהב) לִי חֵילָא, לְמַעַבְד רַעוּתְךָ
בְּדַרְגִין דִּילָךְ, דְּאֵינּוֹן אַבָּא וְאֵימָא, וְאַנְא בְּרָא דְלַחוּן. וּבִיחּוּדְךָ
תְּרוּוּיָהּוּ אַחַד. וְאַנְתָּ שְׁקַלְת דְּחִילוֹ דְּאַבָּא וְאֵימָא, לְדְחִילוֹ
דִּילָךְ, בְּתַר דְּאַנְתָּ בְּאַמְעָעִיתָא חַד, וְלֹא תַרִין, בְּלֹא שׁוּתְפּוֹ, אַף
עַל גַּב דְּאֵינּוֹן חַד בְּשׁוּתְפּוֹ דִּילָךְ, אַבְל אַנְתָּ חַד בְּלֹא שׁוּתְפּוֹ
דְּתַנְיָנָא. וּבְגִין דָּא אַתְּמַר בְּךָ, (דברים לב) וְאִין אֱלֹהִים עַמְדִי.

חַב לִי חֵילָא, לְאַתְעָרָא בִּיקְרָךְ בְּקַדְמִיתָא. וּלְבַתַר בִּיקְרָא דְאַבִּי
וְאַמִּי דְבִשְׁמַיָּא, דְּאִוְקְמוּהָ עַלְיָהּוּ, (משלי כח) גּוֹזֵל אֲבִיו וְאִמּוֹ
וְאֹמֵר אִין פֶּשַׁע חֵבֵר הוּא לְאִישׁ מִשְׁחִית. וְאִוְקְמוּהָ מְאִרִי מַתְנִיתִין,
אִין אֲבִיו, אַלְא קְדָשָׁא בְּרִיד הוּא. וְאִין אִמּוֹ, אַלְא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל.
וּיקְרָא דִילָךְ אַבָּא חֲכָמָה, דְּכֻלִּיל עֶשֶׂר סְפִירוֹת מַתְתָּא דִילִיָּה
לְעֵילָא, וְתְרוּוּיָהּוּ אֵינּוֹן פּוּרְסִיָּא סְפָסֵל תְּחוּתְךָ לִיקְרָךְ.

לשון הקודש

בְּלִי שְׁתַּפּוֹת שֶׁל שְׁנֵי. וּמִשּׁוֹם זֶה נֶאֱמַר
בְּךָ, וְאִין אֱלֹהִים עַמְדִי.

תָּן לִי כֹחַ לְהַתְעוֹרֵר בְּכַבּוּדְךָ בְּרֵאשׁוֹנָה,
וְאַחַר כֵּן בְּכַבּוּד אָבִי וְאַמִּי שְׁבִשְׁמַיִם,
שְׁעֵלִיָּהֶם בְּאַרְגוֹ, גּוֹזֵל אֲבִיו וְאִמּוֹ וְאֹמֵר
אִין פֶּשַׁע חֵבֵר הוּא לְאִישׁ מִשְׁחִית.
וּפְרֻשׁוּהָ בְּעֵלֵי הַמִּשְׁנָה, אִין אֲבִיו אַלְא
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאִין אִמּוֹ אַלְא כְּנֶסֶת
יִשְׂרָאֵל. וְהַכְּבוֹד שֶׁלְךָ, אַבָּא, חֲכָמָה,
שְׁכּוּלְלַת עֶשֶׂר סְפִירוֹת מִמַּטֵּה שְׁלוֹ
לְמַעְלָה, וּשְׁנֵיָּהֶם הֵם כֶּסֶף סְפָסֵל תְּחוּתְךָ
לְכַבּוּדְךָ.

וּבַתְּחִלּוֹתַיִם. כֵּן אַתָּה תְּהִיָּה בְּדִיוקְנִיָּה,
הַבֵּן שְׁלוֹ, עַמְד לְכַבּוּד הַמְּלָךְ.

עַמְד הַרְוּעָה הַנֶּאֱמָן, וְהַרִים יְדִיו לְמַעְלָה
וְאָמַר: יְהִי רַעֲוּנְךָ, עֵלַת הָעֵלּוֹת, שְׁאַתָּה
מַתְעַלָּה מַעֲלוּי לְעֵלוּי, עַד אִין עֵלוּי, אַלְא
שְׁאַתָּה מַעַל לְכָל עֵלוּי, (למח) לִי כֹחַ
לְעֵשׂוֹת אֵת רַעֲוּנְךָ בְּדַרְגּוֹתֶיךָ, שְׁחֵן אֲבִי
וְאִם, וְאִנִּי הַבֵּן שֶׁלְּךָ, וּבִיחּוּד שֶׁלְךָ
שְׁנֵיָּהֶם אַחַד. וְאַתָּה הַשְׁוִיתָ אֵת יְרֵאת אֲבִי
וְאִם לִירְאָתְךָ, אַחַר שְׁאַתָּה בְּאַמְצַע,
אַחַד וְלֹא שְׁנַיִם, בְּלִי שְׁתַּפּוֹת, אַף עַל גַּב
שְׁחֵם בְּשְׁתַּפּוֹת שֶׁלְךָ, אַבְל אַתָּה אַחַד

וְהָכִי תְקִינֵנוּ, לְמַהוּי קָטָן מְכַבֵּד לְגִדּוֹל דְלַעִילָא מְנִיחָ. אָבָא,
אִיהוּ חֲכָמָה, הֲלֵא אָב אֶחָד לְכַלְנֹ, לְמַהוּי מְשַׁמֵּשׁ
תְּחוּתֵךְ, וְאַנְתָּ פֶתֶר עֲלִיזֵן עַל רִישֵׁיהָ. וְלִית פֶּתֶר עֲלֵךְ, וְלִית
אֶלְהָא אַחֲרָא. וְאִמָּא, לְשִׁמְשָׁא לְאָבָא. דְאִיהוּ תְּחוּתִיהָ לְמַהוּי
כִּסָּא תְּחוּתִיהָ.

וַיֹּאמֶר אִיהוּ, בְּכָל מֵאָמֵר, עַד תִּלְתִּין וַתְּרִין, יְהִי בֵן, וַיְהִי
בֵן. וְאִיהִי, עֲבִידַת מֵאָמְרִיהָ מִיָּד. וּבְגִין דְעֲבִידַת
מֵאָמְרִיהָ וְצוּוּיָהּ בְּלֵא עֲבוּבָא כָּלֵל, בַּל"ב שְׁבִילִין דְּבַחוּן
אֲתַבְּרִי כָּל עוּבְדָא דְבְּרֵאשִׁית, אֲתַקְרִיאַת כְּבוֹד, (תְּהִלִּים
כט) וּבְהִיכְלוּ כָּלוּ אֹמֵר כְּבוֹד. (יחזקאל ג) בְּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ.
אִיָּה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ לְהַעֲרִיעוֹ.

וְתִרְגְּמוּם כְּבוֹד אָבִיו, יְקָרָא דְאָבוּהִי. וְדָא (תְּהִלִּים יט) תּוֹרַת יְיָ
תְּמִימָה, עֲלָהּ אֲתַמַּר (מְשַׁלִּי ג) יְקָרָה הִיא מִפְּנִינִים.

וַיִּשְׂרְאֵל דְאֲתַקְרִיאֵוּ בְּנִים, בְּכָלֵל בֵּן וּבַת, מִסְטָרָא דְתַפְאָרַת
וּמְלָכוּת. דְאִינוּן בֵּן וּבַת, יְקָרָא דְאָבִיו וְאִמּוֹ, לְמַעַבְד
צוּוּיָהּ, וְצוּוּי דִילִיָּה, אִינוּן פְּקוּדִין דְעֵשָׂה. וְהָא אֹקְמוּהָ מְאִירִי

לְשׁוֹן הַקְּדוּשָׁה

נִקְרְאֵת כְּבוֹד, (תְּהִלִּים כט) וּבְהִיכְלוּ כָּלוּ
אֹמֵר כְּבוֹד. (יחזקאל ג) בְּרוּךְ כְּבוֹד ה'
מִמְּקוֹמוֹ. אִיָּה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ לְהַעֲרִיעוֹ.
וְתִרְגְּמוּם כְּבוֹד אָבִיו – יְקָרָא דְאָבוּהִי.
וְדָא (תְּהִלִּים יט) תּוֹרַת ה' תְּמִימָה, עֲלֵיהָ נֹאמַר
(מְשַׁלִּי ו) יְקָרָה הִיא מִפְּנִינִים.

וַיִּשְׂרְאֵל שְׁנִקְרְאוּ בְּנִים, בְּכָלֵל בֵּן וּבַת,
מִצַּד שֵׁל תַּפְאָרַת וּמְלָכוּת, שְׁהִם בֵּן וּבַת,
הַכְּבוֹד שֵׁל אָבִיו וְאִמּוֹ לַעֲשׂוֹת אֵת הַצּוּוּי
שֵׁלוֹ, וְהַצּוּוּי שֵׁלוֹ אוֹתָן מְצוּוֹת עֵשָׂה. וְהִרִי
פְּרֻשָׁה בְעֵלֵי הַמְּשָׁנָה, יֵשׁ מְצוּוֹה וְעוֹשָׂה.

וְכָךְ תְּקִינֵנוּ, שְׁיִהְיֶה קָטָן מְכַבֵּד אֵת הַגִּדּוֹל
שְׁלִמְעֵלָה מִמֶּנּוּ. אָב הוּא חֲכָמָה, הֲלֵא אָב
אֶחָד לְכַלְנֹ, לְהִיּוֹת מְשַׁמֵּשׁ תְּחוּתֵךְ,
וְאַתָּה פֶתֶר עֲלִיזֵן עַל רִאשׁוֹ. וְאִין עֲלִיד
פֶּתֶר, וְאִין אֶלוּהָ אַחֲרָ. וְהָאִם לְשִׁמְשָׁא אֵת
הָאָב, שְׁהִיא תְּחוּתִיו, לְהִיּוֹת כִּסָּא תְּחוּתִיו.
וַיֹּאמֶר הוּא בְּכָל מֵאָמֵר עַד שְׁלֹשִׁים
וּשְׁנַיִם, יְהִי בֵן, וַיְהִי בֵן. וְהִיא עֲשֵׂתָה
מֵאָמְרוֹ מִיָּד. וּמִשׁוּם שְׁעֲשֵׂתָה מֵאָמְרוֹ
וְצוּוּי בְּלִי עֲבוּבָא כָּלֵל בַּל"ב שְׁבִילִים
שְׁבָהֵם נִבְרָא כָּל מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית,

מִתְנִיתִין, יֵשׁ מְצוּהָ וְעוֹשָׂהּ. וּבְגִין כֵּךְ אֵיחֻוּ נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע. וְהֵאֵי אֵיחֻוּ כְבוֹד דְּאָבָא וְאִמָּא, דִּיעֲוָה לְבְרִיהּ דִּיעֲבַד חֲכִי וְאֵיחֻוּ עֲבִיד מִיד, בְּלֹא עֲבוּבָא כְּלָל.

וְעֵלָת עַל כְּלָא, אָנָּא בְּעֵי לְאַשְׁתַּדְּלָא בִּיקְרָךְ, לְתַקַּן מִדּוֹת דְּאָבָא וְאִמָּא, לִיקְרָךְ. תְּהֵא בְּעוּרֵי לְסִדְרָא כְּלָא כְּדָקָא יֵאוּת. וְאַנְתָּ תְּסִדֵּר לִי, וְלְכָל מְאֵרֵי מְתִיבְתָּאן עֵילָא וְתַתָּא, וּמְשָׁרְיִין דְּמִלְאָכִין עֲלֵאִין וְתַתָּאִין, לְמַהוּי מְתַקְנִין וּמְסִדְרִין לִיקְרָא דִּילָךְ, וְלִיקְרָא דְּאָבָא וְאִמָּא, לְמַהוּי סְפָסֵל תְּחוֹת רַגְלוּי. וְלְמַעַבְד צוּוּיָהּ בְּכָל פְּקוּדֵין דִּילֵיהּ. וְלְמַדְחַל מְנִיָּה בְּכָל פְּקוּדֵין דְּלֹא תַעֲשֶׂה.

וְהֵאֵי אֵיחֻוּ (דף פ"ב ע"א) אִישׁ אָמוּ וְאָבִיו תִּירָאוּ, וְסָמִיד לִיהּ וְאֵת שְׁבִתוֹתֵי תַשְׁמֹרוּ. וּבִקְרָא אַחֲרֵינָא וְאֵת מְצוֹתֵי תַעֲשׂוּ. מְסִטְרָא דְּפְקוּדֵין דִּיעֲשֶׂה דְּאֵינוּן כְּבוֹד, אֶקְדִּים אָבָא לְאִמָּא, וְדָא י"ה. מְסִטְרָא דְּלֹא תַעֲשֶׂה, אֶקְדִּים אִמָּא לְאָבָא, וְדָא ה"י. וְהֵינּוּ כְבוֹד אֱלֹהִים הַסֵּתֵר דְּבָר. לְאֵלִין דְּלֹא מִשְׁתַּדְּלֵי בְּהֵאֵי כְבוֹד, הַסֵּתֵר דְּבָר מְנִיָּהּ.

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

וְלַעֲשׂוֹת צוּוּיָו בְּכָל מְצוּוֹתֵינוּ, וְלִירָא מִפְּנֵי בְּכָל הַמְצוּוֹת שֶׁל לֹא תַעֲשֶׂה. וְזֵהוּ אִישׁ אָמוּ וְאָבִיו תִּירָאוּ, וְסָמִיד לוֹ וְאֵת שְׁבִתוֹתֵי תַשְׁמֹרוּ. וּבְפָסוּק אַחַר וְאֵת מְצוֹתֵי תַעֲשׂוּ. מְצַד שֶׁל מְצוּוֹת עֲשֶׂה שְׁהֵם כְּבוֹד, הַקְּדִים אָב לְאֵם, וְזֵה י"ה. מְצַד שֶׁל לֹא תַעֲשֶׂה הַקְּדִים אֵם לְאָב, וְזֵה ה"י, וְהֵינּוּ (מְשַׁלֵּי כַח) כְּבוֹד אֱלֹהִים הַסֵּתֵר דְּבָר. לְאֵלוּ שְׂאֵינָם מִשְׁתַּדְּלִים בְּכְבוֹד הַזֶּה, הַסֵּתֵר דְּבָר מֵהֶם.

וּמִשׁוּם כֵּךְ הוּא נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע. וְזֵהוּ כְבוֹד אָב וְאֵם, שִׁיעֲוָה אֵת כְּנֹו שִׁיעֲשֶׂה כֵּךְ, וְהוּא עוֹשֶׂה מִיד בְּלֵי עֲבוּב כְּלָל. וְעֵלָת עַל הַכָּל, אָנִי רוּצָה לְהַשְׁתַּדֵּל בְּכְבוֹדְךָ, לְתַקַּן אֵת הַמִּדּוֹת שֶׁל אָבָא וְאִמָּא לְכְבוֹדְךָ. תְּהִיָּה בְּעוּרֵי לְסִדֵּר הַכָּל כְּרְאוּי. וְאַתָּה תְּסִדֵּר אוֹתִי וְאֵת כָּל רְאִישֵׁי הַיְשִׁיבוֹת מַעֲלָה וּמַטָּה, וּמַחֲנוֹת הַמְּלָאכִים הַעֲלִיוּנִים וְהַתְּחִתּוֹנִים, לְהִיֹּת מְתַקְנִים וּמְסִדְרִים לְכְבוֹדְךָ וְלְכְבוֹד אָבָא וְאִמָּא, לְהִיֹּת סְפָסֵל תְּחַת רַגְלוּי,

וְעַל־יְהוּ אַתְמָר, (משלי א) וּבְסִילִים מְרִים קָלוּן. אֵלֶּיךָ אֵינּוֹן עָמִי
הָאָרֶץ, בְּתֵר דְּלֹא מִשְׁתַּדְּלִין בְּהֵאֵי כְבוֹד דְּאֹרִייתָא,
וְאִידָּא אֲמַרִין אֲבִינוּ שְׁבַשְׁמַיִם שְׁמַע קוֹלְנוּ חוּם וְרַחֵם עָלֵינוּ וְקַבֵּל
תַּפְּלָתְנוּ. הָאֵי אֵיחֹו לִימָא לֹון, וְאִם אָב אָנִי אֵיחֹו כְבוֹדִי, אֵיחֹו
אֲשַׁתְּדִלוּתָא דְלָכוּן בְּאֹרִייתָא, וּבְפַקוּדִין דִּילִי, לְמַעַבְדַּר עֲוֹנֵי,
דְּמֵאן דְּלֹא יָדַע בְּעֲוֹנוֹיָהּ דְּמֵאֲרִיָּה, אִידָּא יַעֲבִיד לִיהָ.

בְּרַ מְמֵאן דְּשְׁמַע מִחֲכָמִים וְעָבִיד, וְהֵאֵי אֵיחֹו דְּקַבִּיל גַּעֲשָׂה
וְנִשְׁמַע. וְעַם כָּל דָּא, מָאן דְּלֹא קַבִּיל מְמֵאֲרִיָּה, אֲלֵא
מִשְׁלוּחִיָּה, אֵיכָא אֲפֻרְשׁוּתָא. וּמֵאֵי אֲפֻרְשׁוּתָא אֵיחֹו בֵּין דָּא
לְדָא. דְּהֵאֵ כְתִיב, מֹשֶׁה קִבֵּל תּוֹרָה מִסִּינַי, וְלִבְתֵּר וּמְסָרָהּ
לִיהוֹשֻׁעַ. אֲנָא קַבִּילָנָא, וְלִבְתֵּר מוֹסְרָנָא לְכֻלְהוֹן. וְהֵכִי מָאן
דְּמַקְבֵּל מֵאַחֲרָא, בְּקַבְּלַת סִיחָרָא וְכַכְבֵּינָא מִשְׁמִשְׂא, וּבְהֵאֵי
קַבִּיל אַתְמָלִי. וּמֵאן דְּמַקְבֵּל יְכִיל לְאַסְתְּלָקָא מִנִּיהּ נְבִישׁוּ, כְּמָה
דְּחֻזֵּנָא בְּשִׁמְשָׂא וְסִיחָרָא, דְּאַסְתְּלָקַת גְּהוֹרָא דְלַהוֹן, בְּלִילֵינָא,
דְּלֹא נְהִיר שְׁמִשְׂא, אֲלֵא בִימָמָא. וְסִיחָרָא בְּלִילֵינָא.

לשון הקודש

שְׁלֵא קַבֵּל מְאֹדוֹנֹו, אֲלֵא מִשְׁלוּחֹו, יֵשׁ
הַבְּדֵל. וְאִיזָה הַבְּדֵל יֵשׁ בֵּין זֶה לְזֶה?
שְׁהֵרִי כְּתוּב, מֹשֶׁה קִבֵּל תּוֹרָה מִסִּינַי,
וְאַחַר כֵּן מְסָרָהּ לִיהוֹשֻׁעַ. אֲנִי קַבֵּלְתִּי,
וְאַחַר כֵּן מְסָרְתִי לְכֻלָּם. וְכֵן מִי שְׁמַקְבֵּל
מֵאַחַר, בְּקַבְּלַת הַלְבָנָה וְהַכּוֹכָבִים מִן
הַשָּׁמֶשׁ, וּבְקַבֵּל הַזֶּה הוּא מִתְמַלֵּא. וְכֵן
שְׁמַקְבֵּל, יְכוּלָה לְהַסְתַּלַּק מִמֶּנּוּ הַנְּבִיעָה,
כְּמוֹ שְׂרָאִיתִי בְּשִׁמְשׁ וּבַלְבָנָה, שְׁמַסְתַּלַּק
הָאוֹר שְׁלָהֶם בְּלִילָה, שְׁאִין הַשָּׁמֶשׁ מֵאִיר,
אֲלֵא בַיּוֹם. וְהַלְבָנָה בְּלִילָה.

וְעַל־יָהֵם נְאָמַר, (משלי א) וּבְסִילִים מְרִים
קָלוּן. אֵלוֹ הֵם עָמִי הָאָרֶץ, מֵאַחַר שְׁאִינָם
מִשְׁתַּדְּלִים בְּכְבוֹד הַזֶּה שֶׁל הַתּוֹרָה, וְאִידָּא
אוֹמְרִים, אֲבִינוּ שְׁבַשְׁמַיִם שְׁמַע קוֹלְנוּ
חוּם וְרַחֵם עָלֵינוּ וְקַבֵּל תַּפְּלָתְנוּ? הֵרִי
הוּא יֹאמֵר לָהֶם: וְאִם אָב אָנִי אֵיחֹו
כְבוֹדִי? אֵיחֹו הַשְׁתַּדְּלוּתְכֶם בַּתּוֹרָה
וּבְמַצְוֹתַי לַעֲשׂוֹת אֶת הַעֲוֹנוֹיִים שְׁלִי?
שְׁמִי שְׁאִינוּ מְכִיר אֶת הַעֲוֹנוֹי שֶׁל אֲדוֹנֹו,
אִידָּא יַעֲשֶׂה אוֹתוֹ?

פְּרָט לְמִי שְׁשׁוֹמַע מִחֲכָמִים וְעוֹשֶׂה, וְזֶהוּ
שְׁקַבֵּל גַּעֲשָׂה וְנִשְׁמַע. וְעַם כָּל זֶה, מִי

וְאִי תִימָא דְהַהוּא נְהוּרָא דְסִיחְרָא מְשַׁמְשָׂא אִיהוּ, דְאִתְּיָ עַל גַּב
 דְאִתְּפִנִישׁ, נְהִיר בְּסִיחְרָא וְכַכְבֵּיא, הָא חֲוִינָן מְסַטְרָא
 אַחְרָא בְּלָקוּתָא דְסִיחְרָא וְשַׁמְשָׂא דְאִסְתֵּלֵק נְהוּרֵיִהוּ, וְאִשְׁתְּאָרוּ
 כְּגוּפָא בְּלֹא נִשְׁמַתָּא, דְאִית אָדוּן עֲלֵיהֶם מְחַשִּׁיד מְאֹרֵיהֶם.
 אֲבָל עֲקָרָא דְנְהוּרָא, הַהוּא אַתְר דְנִבְיַע דְלִית פְּסַק לְנְהוּרָא
 דִּילֵיהּ, וְלֹא אִית עֲלֵיהּ אֱלֹהָא אַחְרָא לְמַפְסַק מְנִיָּה נְהוּרֵיָּהּ.

וְעַלֵּת הַעֲלוֹת, בְּתֵר דְאִנְתָּ תַפְּוֹן, לִית פְּסַק לְנִבְיַעוּ דְנְהוּרָא
 דְאֹרֵיִתָּא. יְהֵא רַעוּא דִילְךָ דְלֹא תְּוֹזוּ מֵאֲבָא וְאִימָא
 דִּילֵי, וְלֹא מִבְּנֹוֹי. וְהִכִּי מָאן דְאִמִּית גְּרַמִּיָּה עַל אֹרֵיִתָּא, דְהִיא
 יְקָרָה, אִתְּקִימַת בֵּיהּ, וְלֹא מִפְּסַקַת מְנִיָּה. מַה דְלֹא חֲבִי, מָאן
 דְלֹא יִשְׁתַּדַּל בְּהּ, אֲלֵא אַף עַל גַּב דְעֵבֵד צוּוֵי חֲכָמִים, אִיהוּ שַׁמְשׁ
 דְלַחֲזוֹן, עֵבֵד וְלֹא בֶן, אֲבָל אִי אִיהוּ מְחֵימָנָא, מְאֹרֵיָּה אֲשֵׁלִיט
 לִיהּ בְּכָל דִּילֵיהּ.

אֲבָל מָאן דְלֹא אִשְׁתַּדַּל בְּאֹרֵיִתָּא, וְלֹא מְשַׁמְשׁ חֲכָמִים,
 לְמִשְׁמַע מְנִיָּיָהוּ פְקוּדִין, לְקַיִים נַעֲשָׂה וְנִשְׁמַע. אֲלֵא
 דְסִרַח וְעֵבֵר עַל לֹא תַעֲשֶׂה, אִיהוּ שְׁקִיל לְאוּמִין דְעַלְמָא עוֹבְדֵי

לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ

שְׁלֵא תְּוֹזוּ מֵאֲבָא וְאִמָּא שְׁלֵי וְלֹא מִבְּנֵי.
 וְכַד מִי שַׁמְשִׁית עֲצָמוּ עַל הַתּוֹרָה, שְׁהִיא
 יְקָרָה, מִתְּקִימַת בּוּ וְאִינָה מִפְּסִיקָה מִמֶּנּוּ.
 מַה שְׁאִין בֶּן מִי שְׁאִינוּ מִשְׁתַּדַּל בְּהּ, אֲלֵא
 אַף עַל גַּב שַׁעֲשֻׂה צוּוֵי חֲכָמִים, הוּא
 שַׁמְשׁ שְׁלָהֶם, עֵבֵד וְלֹא בֶן. אֲבָל אִם הוּא
 נְאֻמָּן, אָדוּנוּ מִשְׁלִיט אוֹתוֹ בְּכָל אֲשֶׁר לוֹ.
 אֲבָל מִי שְׁלֵא מִשְׁתַּדַּל בַּתּוֹרָה וְלֹא
 מְשַׁמְשׁ חֲכָמִים לְשַׁמְעַ מִהֶם מְצוּוֹת, לְקַיִם
 נַעֲשָׂה וְנִשְׁמַע, אֲלֵא שְׁסִרַח וְעֵבֵר עַל לֹא
 תַעֲשֶׂה, הוּא שְׁקִיל לְאֻמוֹת הָעוֹלָם עוֹבְדֵי

וְאִם תֵּאמַר שְׁאוֹתוֹ אוֹר שֶׁל הַלְבָנָה הוּא
 מִן הַשֶּׁמֶשׁ, שְׂאֵף עַל גַּב שְׁהַתְּכַנַּס, הוּא
 מְאִיר בְּלְבָנָה וּבְכּוֹכְבִים, הָרִי רְאִינוּ מֵעַד
 אַחַר בְּלָקוּי הַלְבָנָה וְהַשֶּׁמֶשׁ שַׁמְסֵתֵלֵק
 אוֹרָם, וְנִשְׁאָרִים כְּמוֹ גוֹף בְּלֵי נִשְׁמָה,
 שֵׁישׁ עֲלֵיהֶם אָדוּן שַׁמְחִשִּׁיד אֵת
 מְאֹרֵיהֶם. אֲבָל עֲקָר הָאוֹר אוֹתוֹ מְקוּם
 שְׁנוּבַע, שְׁאִין הַפְּסַק לְאוֹר שְׁלוֹ, וְאִין עֲלֵיו
 אֵלוֹהֵי אַחַר לְהַפְּסִיק מִמֶּנּוּ אֵת מְאֹרוֹ.
 וְעַלֵּת הַעֲלוֹת, מֵאַחַר שְׁאֵתָהּ שָׁם, אִין
 הַפְּסַק לְנִבְיַעַת אוֹר הַתּוֹרָה. יְהִי רְצוֹנָךְ

עבודת זרה, בני דסמאל ונחש, דאתמר בהו, (משלי ג) וכסילים מרים קלון, דלא בעו לקבלא אורייתא, דכל דלית ביה תורה, לית ביה כבוד, דאתמר בהם (משלי ג) כבוד חכמים ינחלו.

ועם כל דא מארי מתיבתא, לא כל כבוד שוה, דהא (מלאכי א) בן יכבד אב ועבד אדוניו. בן יכבד, על מנת דלא לקבלא אנרא, אבל מעונה הוא בכבוד אבא ואימא. ואי לא בעי למעבד צווייה, יכתש ליה אבא ואימא, עד דייעבד על פרחיה. ואי הוי ברא רברבא, בית דין פופין ליה. דאי לא בעי למעבד מה כתיב ביה, (דברים כא) פגנו זה סורר ומורה איננו שומע בקולנו, ודנין ליה בסקילה. אבל עבד דמשמש על מנת לקבל פרס, אי לא עביד צווייה דרביה, מאריה אעבר ליה מגו ביתיה, ויטול אחרא. מה דלא הוה יכול למעבד הכי לבריה, אלא או יעביד צווייה או יקטול ליה.

אמר ליה בועינא קדישא, מאן גרים דלא יעביד צווייה, הואיל ובריה הוא. אמר רעיא מהימנא, ודאי תערוכת דרע, ורזא דא גרם לישראל, למחטי גבי אבוהון דבשמיא. ורזא

לשון הקודש

לעשות, מה כתוב בו? (דברים כא) פגנו זה סורר ומרה איננו שמע בקלנו, ודנים אותו בסקילה. אבל עבד שמשמש על מנת לקבל פרס, אם אינו עושה את צווי רבו, אדונו מעביר אותו מתוך ביתו ויקח אחר, מה שלא היה יכול לעשות כד לבנו, אלא או שיעשה את הצווי שלו, או שיעהג אותו.

אמר לו המנורה הקדושה, מי גרם שלא יעשה את צווי, הואיל ובנו הוא? אמר הרועה הנאמן, ודאי תערכת של רע, וסוד זה גרם לישראל לחטא לאביהם

עבודה זרה, בני סמאל ונחש, שנאמר בהם (משלי ג) וכסילים מרים קלון, שלא רצו לקבל את התורה, שכל שאין בו תורה, אין בו כבוד, שנאמר בהם (שם) כבוד חכמים ינחלו.

ועם כל זה, ראשי הישיבה, לא כל כבוד שוה, שהרי בן יכבד אב ועבד אדוניו. בן יכבד, על מנת שלא לקבל שבר, אבל הוא מצוה בכבוד אב ואם. ואם לא רוצה לעשות צווי, יפו אותו האב והאם עד שיעשה בעל פרחו. ואם היה בן גדול, בית דין פופים אותו. שאם אינו רוצה

דָּא, (תהלים קו) וַיִּתְעַרְבוּ בַגּוֹיִם. וְדָא גַרְם קְטוּלָא לְיִשְׂרָאֵל, וְחָרִיב
 בִּי מְקַדְּשָׁא. וּבְגִין דָּא, אֵין מְקַבְּלִים גַּרְיִם לַיְמוֹת הַמְּשִׁיחַ,
 אֱלָא (דברים לב) יִי בְּדָד יִנְחֶנּוּ וְאֵין עִמּוֹ אֵל נֹכַר.

דִּישְׂרָאֵל אֵינוֹן מְאִילָנָא דְחַיִּי, עֶבֶד טוֹב וְעֶבֶד רָע, מְסַטְרָא
 דְּמְסַטְרוּ"ן עֶבֶד טוֹב, עֶבֶד נְאֻמָּן לְרַבִּיָּה. עֶבֶד רָע
 סְמָא"ל. מָאן דְּאִיהוּ מְאִילָנָא דְחַיִּי, אִיהוּ בֶן הָעוֹלָם הַבָּא, בֶּן
 מְסַטְרָא דְבֶן י"ה, בִּינָ"ה. וְזֵרִית מְלֻכוּתָא דְאִיהִי ה'. וְאִידָּךְ יְרִית
 לָהּ. אִי עֶבֶד צוּוּיָה דְאַבָּא וְאִמָּא, בְּגִין דְּאִיהוּ מְלֻכוּתָא מְצוֹת
 הַמְּלָךְ, וְעָלִיָּה אַתְמַר, (אסתר ג) מַדּוּעַ אַתָּה עוֹבֵר אֶת מְצוֹת הַמְּלָךְ.
 אִיהִי מְצוּהָ, וְצוּוּיָא דְמְלָכָא עַל עֲשֵׂה וְלֹא תַעֲשֵׂה.

מְצוּהָ מְדַאוּרֵיָתָא, דְאִיהִי תַפְאֶרֶת. וְהִכָּא לִית תַּמָּן פְּרוּדָא,
 קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא אֲמַת, תּוֹרַתוֹ תּוֹרַת אֲמַת, אִיהוּ
 תּוֹרַתוֹ וּמְצוֹתוֹ. בְּגוּוּנָא דְבִינָה, תּוֹרַתוֹ וּמְצוֹתוֹ דְחֻכְמָה. דְאִית
 תּוֹרָה דְבְרִיאָה, וְחֻכְמָה דְבְרִיאָה, וּבִינָה דְבְרִיאָה, וְהִכִּי בְּכָל
 מַדּוֹת. בְּהַאי, יְכִיל בֶּן בְּהַאי אוּרֵיָתָא, לְמַחְוֵי בְלָא מְצוּהָ,
 וּמְצוּהָ בְלָא תּוֹרָה בְּפְרוּדָא. וּמְהֻכָּא, (דף 9"ג ע"א) בֶּן סוּרֵר וּמוֹרָה.

לשון הקודש

משום שהיא מלכות מצות המלך, ועליו
 נאמר (אסתר ג) מדוע אתה עובר את מצות
 המלך. היא מצוה, וצוויי של המלך על
 עשה ולא תעשה.

מְצוּהָ מִן הַתּוֹרָה, שֶׁהִיא תַפְאֶרֶת. וְכַאֵן
 אֵין שֵׁם פְּרוּד, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֲמַת,
 תּוֹרַתוֹ תּוֹרַת אֲמַת, הוּא תּוֹרַתוֹ וּמְצוֹתוֹ.
 כְּמוֹ שֶׁבִינָה, תּוֹרַתוֹ וּמְצוֹתוֹ שֶׁל חֻכְמָה.
 שֵׁישׁ תּוֹרָה שֶׁל בְּרִיאָה, וְחֻכְמָה שֶׁל
 בְּרִיאָה, וּבִינָה שֶׁל בְּרִיאָה, וְכֵן בְּכָל
 הַמַּדּוֹת. בְּזֶה יְכוּל בֶּן בַּתּוֹרָה הוּא לְהִיּוֹת
 בְּלִי מְצוּהָ, וּמְצוּהָ בְּלִי תּוֹרָה בְּפְרוּד.

שְׁבַשְׁמִים. וְסוּד זֶה – (תהלים קו) וַיִּתְעַרְבוּ
 בַגּוֹיִם. וְזֶה גַרְם הֶרֶג לְיִשְׂרָאֵל, וְהַחְרִיב
 אֶת בֵּית הַמְּקֻדָּשׁ. וּמִשּׁוּם זֶה אֵין מְקַבְּלִים
 גַּרְיִם לַיְמוֹת הַמְּשִׁיחַ, אֱלָא – (דברים לב) ה'ו'
 בְּדָד יִנְחֶנּוּ וְאֵין עִמּוֹ אֵל נֹכַר.

שִׁישְׂרָאֵל הֵם מַעֲזַן הַחַיִּים, עֶבֶד טוֹב
 וְעֶבֶד רָע. מַצַּד שֶׁל מְסַטְרוּ"ן עֶבֶד טוֹב,
 עֶבֶד נְאֻמָּן לְרַבּוֹ. עֶבֶד רָע – סְמָא"ל. מִי
 שֶׁהוּא מַעֲזַן הַחַיִּים, הוּא בֶּן הָעוֹלָם הַבָּא,
 בֶּן מַצַּד שֶׁל בֶּן י"ה, בִּינָה. וְיִוֹרֵשׁ אֶת
 הַמְּלֻכוּת שֶׁהִיא ה'. וְאִידָּךְ יִוֹרֵשׁ אוֹתָהּ?
 אִם עוֹשֶׂה אֶת הַצּוּוּי שֶׁל אַבָּא וְאִמָּא,

אֲבָל מִסְטָרָא דְאֶצִּילוּת, לִית אִפְרֻשׁוּתָא תַּמּוֹן, וְכֵן מִתַּמּוֹן אִין חֲטָא בָּא עַל יְדוֹ וְלִית בֵּה עוֹנֵשׁ וְלֹא שְׂכָר וְלֹא מִיתָה.

וּבְגִין דָּא, אִזְרִייתָא דָּא אִילָנָא דְחַיִּי, שְׂכָר הָעוֹלָם הַבָּא, וְאִילָנָא דָּא, אִילָנָא דְחַיִּי אֶתְקָרִי, וְאֶתְקָרִי הָעוֹלָם הַבָּא, וְלֹא אֶתְקָרִי בֵּיה שְׂכָר. בְּגִין דְּאִיהוּ בִּין מִתַּמּוֹן, לָא אֶשְׁתַּדַּל בְּאִזְרִייתָא לְקַבְּלָא אֲנָרָא, לָא בְּמַעֲשֵׂה וְלֹא בְּדִבּוּר וְלֹא בְּמַחֲשָׁבָה.

אֲתָא בּוֹעֵינָא קְדִישָׁא, לְנִשְׁקָא לִיה יְדִיה. אָמַר, וְדַאי אַנְתָּה הוּא בִּין מִתַּמּוֹן, בְּדִיוקְנָא דְבָרָא בּוֹכְרָא דִילִיה, תַּפְּאֶרֶת בְּרָא דְאֲפָא וְאִמָּא עֲלָאָה, אֶצִּילוּת דִּילִיה בְּלֹא הַפְּסָקָה, לָא קְדָמָד בְּרָא אַחְרָא, לָא בְּמַחֲשָׁבָה, וְלֹא בְּדִבּוּר, וְלֹא בְּמַעֲשֵׂה. אָמַר רַעֲיָא מְהִימְנָא, וְאַנְתָּה, וְחִבְרִיָּא, וְרַאשֵׁי מְאָרִי מְתִיבְתָּאן, דְּמוֹזְמִינֵין הַבָּא, אַחֲרֵי בְּלֹא הַפְּסָקָה כָּלֵל, וּבְלֹא תַעְרוּבָת. נִשְׁקוּ בְּלָחוּ דָּא לְדָא, וְאֶשְׁתַּמוּדְעוּ בְּאַחְוָה, וּבְכוּ.

פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, עִם כָּל דָּא, בְּרָא בּוֹכְרָא חֵיבִין כָּל אַחֲוֵי בִיקְרִיָּה, דְּהָא כְּתִיב (שמות כ) כִּפַּד אֶת אַבְיָד,

לְשׁוֹן הַקְּדוּשָׁה

אָמַר, וְדַאי אַתָּה הוּא בִּין מִשְׁבֵּם, בְּדִיוקְנֵן שֶׁל בְּנוֹ בְּכוֹרוֹ, תַּפְּאֶרֶת בִּין שֶׁל אֲפָא וְאִמָּא הָעֲלִיּוֹנִים, הָאֶצִּילוּת שֶׁלֹּא בְּלֵי הַפְּסָקָה, לֹא קָדַם אוֹתָךְ בִּין אַחֵר, לֹא בְּמַחֲשָׁבָה, וְלֹא בְּדִבּוּר, וְלֹא בְּמַעֲשֵׂה. אָמַר הַרוּעָה הַנְּאֻמָּן, וְאַתָּה וְהַחֲבֵרִים, וְרַאשֵׁי מוֹרֵי הַיְּשִׁיבוֹת, שְׁמוֹזְמִינִים לְכָאן עִמִּי בְּלֵי הַפְּסָקָה כָּלֵל וּבְלֵי תַעְרוּבָת. נִשְׁקוּ כָּלֵם זֶה לְזֶה, וְהִפִּירוּ בְּאַחְוָה וּבְכוּ. פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, עִם כָּל זֶה, בִּין בְּכוֹר הַיְּבִים כָּל אַחֲוֵי בְּכֻדוֹ, שְׁתַּרִּי

וּמִכָּאן בִּין סוֹרֵר וּמוֹרָה. אֲבָל מִצַּד שֶׁל אֶצִּילוּת אִין הַבְּדֵל שְׁבֵם, וְכֵן מִשְׁבֵּם אִין חֲטָא בָּא עַל יְדוֹ, וְאִין בּוֹ עוֹנֵשׁ וְלֹא שְׂכָר וְלֹא מִיתָה.

וּבְמִשְׁוֹם כָּךְ, הַתּוֹרָה זֶה עֵין הַחַיִּים, שְׂכָר הָעוֹלָם הַבָּא, וְהֵאִילֵן הַזֶּה נִקְרָא עֵין הַחַיִּים, וְנִקְרָא הָעוֹלָם הַבָּא, וְלֹא נִקְרָא בּוֹ שְׂכָר, מִשְׁוֹם שֶׁהוּא בִּין מִשְׁבֵּם לֹא מִשְׁתַּדַּל בַּתּוֹרָה לְקַבְּלָא שְׂכָר, לֹא בְּמַעֲשֵׂה וְלֹא בְּדִבּוּר וְלֹא בְּמַחֲשָׁבָה.

בָּא הַמְּנוּרָה הַקְּדוּשָׁה לְנִשְׁקָא אֶת יְדוֹ.

וְאוֹקְמוּהָ רַבָּנָן, אֶת לְרֵבּוֹת אַחִידָה הַגְּדוּל. וְאַפִּילוּ מִכָּל סֵטְרָא
 אִיהוּ מִפְּרָשׁ עֲלֵךְ בְּאוֹרֵייתָא, בְּשַׁנְיָם זֶה הֶבֶל. וְלֹא הוּא
 לְאָדָם קַדְמָאָה בְּרָא קַדְמָאָה מִנִּיהּ, וְאוֹקְמוּהָ רַבָּנָן, בְּשַׁנְיָם,
 זֶה מוֹשֶׁה. דְּבִרָא דְּמִלְכָא בְּכָל אֶתְרָא, אֲנִתְּ בּוֹכְרָא מִסֵּטְרָא
 דְּאִילָנָא דְּחַיִּי דְּטוֹב וְרַע, אֲנִתְּ הוּא טוֹב. (בּוֹכְרָא) הָדָא הוּא
 דְּכַתְיִב, (בְּרַאשִׁית א) וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאֹרֶץ כִּי טוֹב, (שְׁמוֹת
 ב) וַתֵּרָא אוֹתוֹ כִּי טוֹב הוּא.

וּבַתְּפִיזוֹן קָרָא יְתֵדָה קַדְשָׁא בְּרִידָה הוּא עֶבֶד נְאֻמָּן. לְבַתְּרָא סְלִיקַת
 לְמַהוּי מִלְכָּא, הָדָא הוּא דְּכַתְיִב, (דְּבָרִים לג) וַיְהִי בִישׁוּרוֹן
 מְלֶכֶךְ. לְבַתְּרָא בֵּן בֵּית לְעִילָא. מְלֶכֶךְ מִסֵּטְרָא דְּמַלְכוּת דְּבְרִיאָה.
 בֵּן בֵּית, מִסֵּטְרָא דְּבִינָה דְּבְרִיאָה. כְּעֵן אֲנִתְּ מְלֶכֶךְ, מִסֵּטְרָא
 דְּאִילָנָא דְּמַלְכוּת דְּאַעִילוּת. בֵּן בֵּית, מִסֵּטְרָא דְּבִין י"ה, תְּפִאָרַת
 דְּאַעִילוּת, זְפִאָה חוּלְקָךְ. וּמֵאן גָּרִים לָךְ דָּא, בְּגִין דְּאַשְׁתַּדְּלוּתְךָ
 בַּתּוֹרָה וּבַמְצוּהָ, לְיַחַדָּא קַדְשָׁא בְּרִידָה הוּא וּשְׁכִינְתִּיהּ, לְאַעֲלָא
 מִלְכָּא עַל אֶתְרִיהּ, וְעַל מִשְׁרִייתִיהּ לְעִילָא, וְעַל יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא.

לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ

זֶהוּ שְׁכָתוּב (דְּבָרִים לג) וַיְהִי בִישׁוּרוֹן מְלֶכֶךְ.
 אַחַר כֵּךְ בֵּן בֵּית לְמַעְלָה. מְלֶכֶךְ מַצַּד שֶׁל
 מַלְכוּת שֶׁל בְּרִיאָה, בֵּן בֵּית מַצַּד שֶׁל
 בִּינָה שֶׁל בְּרִיאָה. כְּעֵת אַתְּהָ מְלֶכֶךְ מַצַּד
 שֶׁל עֵץ הַמַּלְכוּת שֶׁל אַעִילוּת. בֵּן בֵּית
 מַצַּד שֶׁל בִין י"ה. תְּפִאָרַת שֶׁל אַעִילוּת,
 אֲשֶׁרִי חֲלֻקָךְ. וּמִי גָרַם לָךְ אֶת זֶה? מִשׁוּם
 הַשְׁתַּדְּלוּתְךָ בַּתּוֹרָה וּבַמְצוּהָ, לְיַחַד אֶת
 הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וּשְׁכִינְתּוֹ, לְהַעֲלוֹת אֶת
 הַמְּלֶכֶךְ עַל מְקוֹמוֹ וְעַל מַחְנוֹתָיו לְמַעְלָה
 וְעַל יִשְׂרָאֵל לְמַטָּה.

כְּתוּב (שְׁמוֹת ב) כִּבְדוֹת אֶת אֲבִיךָ, וּפְרֻשׁוּהָ
 רְבוּתִינּוּ, אֶת - לְרֵבּוֹת אַחִידָה הַגְּדוּל.
 וְאַפִּילוּ מִכָּל צַד הוּא מִפְּרָשׁ עֲלֵיךְ בַּתּוֹרָה,
 בְּשַׁנְיָם - זֶה הֶבֶל. וְלֹא הָיָה לְאָדָם
 הָרֵאשׁוֹן בֵּן קַדְמוֹן מִמֶּנּוּ, וּפְרֻשׁוּהָ
 רְבוּתִינּוּ, בְּשַׁנְיָם - זֶה מוֹשֶׁה. שְׁכָן הַמְּלֶכֶךְ
 בְּכָל מְקוֹם, אַתְּהָ הַבְּכוֹר מַצַּד שֶׁל עֵץ
 הַחַיִּים שֶׁל טוֹב וְרַע, אַתְּהָ הוּא טוֹב. זֶהוּ
 שְׁכָתוּב (בְּרַאשִׁית א) וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאֹרֶץ
 כִּי טוֹב, (שְׁמוֹת ב) וַתֵּרָא אוֹתוֹ כִּי טוֹב הוּא.
 וּמִשָּׁם קָרָא אוֹתְךָ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 עֶבֶד נְאֻמָּן. אַחַר כֵּךְ עֲלִיתָ לְהִיוֹת מְלֶכֶךְ.

וּבְגִין כֹּד (ס"א וּבְגִינָה) יִרְתִּין בְּלֵחוּ נִשְׁמָתִין דְּאֲצִילוֹת מְנִיָּה,
וְאֶתְקְרִיאוּ בְּנִין דִּילֵיהּ, מִשָּׁם יְהוּ"ה דְּאֲצִילוֹת, דְּלִית
תַּמָּן פְּרוּד וְקַצוּיִן. דְּבִקְדָמִיתָא אֶתְמַר בְּהוּ בְּנִין לְקוּדְשָׁא בְּרִיד,
הוּא וְשְׂכִינְתֵיהּ, מִצַּד יְהוּ"ה דְּבְרִיאָה, דְּאֶתְמַר בֵּיהּ בְּרֵאתִיו
יִצְרְתִיו אַף עֲשִׂיתִיו, כְּגוֹן בְּנִים לִיהוּ"ה דְּאֲצִילוֹת.

וּבְךָ אֶתְקִיִים פְּקוּדָא, דְּאִיְהִי מַעֲוָה עַל יִשְׂרָאֵל, לְהַעֲמִיד עֲלֵיהֶם
מְלָךְ. הֲדָא הוּא דְכֶתִיב, (דְּבָרִים יז) שׁוֹם תָּשִׂים עָלֶיךָ מְלָךְ.
וְאֶתְקִיִים כְּךָ (דְּבָרִים לג) וַיְהִי בִישׁוּרוֹן מְלָךְ, כֹּד בְּקְדָמִיתָא. וּבְלֵחוּ
מִתְנַהֲגִין אֲבִתְרָךְ, פְּאֲבָרִין דְּמִתְנַהֲגִין בְּלֵחוּ בְּתַנּוּעָה דְנִשְׁמָתָא,
דְּאֶתְפִּשְׁטָא עַל כָּל אַבְר. בְּנִין דְכֶתֶר עֲלִיּוֹן אֲנִתָּ תְהֵא מְעוּטָר
בֵּיהּ, דְּבִיָּה עֲלֵת הָעֲלוֹת אִיְהוּ כְּתֵר עַל פְּלָא, טְמִיר וְגַנְזוּ מְלַגְזוּ
מְנִיָּה. וּמְנִיָּה אֶתְפִּשְׁטָא עַל כָּל סְפִירָן, וּמְסַדֵּר לֹזֵן לְמַהוּי דָּא רַב,
וְדָא זְעִיר, וְדָא בִּינּוּנִי, וְאַנְהִיג לֹזֵן לְרַעוּתֵיהּ, וְנִהִיר בְּהוּ, וּמְקַשֵּׁר
לֹזֵן, וּמְיַחַד לֹזֵן.

הַכִּי אֲנִתָּ תְהֵא מְנַהֲיג לְיִשְׂרָאֵל, בְּכָל מְדוֹת טְבִין דִּילֵיהּ,
וּתְסַדֵּר כָּל חַד כְּדִתּוּי לֵיהּ, הַפְּכוּר כְּבִכּוּרְתוֹ, וְהַצְעִיר

לשון הקודש

וּכְלָם מִתְנַהֲגִים אַחֲרֵיךָ, כְּמוֹ אִיבְרִים
שְׂכָלָם מִתְנַהֲגִים בְּתַנּוּעַת הַנְּשֻׁמָּה
שְׂמַתְפִּשְׁטָת עַל כָּל אִיבְר. מִשׁוֹם שְׂפִתְךָ
עֲלִיּוֹן אֶתְהָ תְהִיָּה מְעֻטָר בּוּ, שְׂבוּ עֲלֵת
הָעֲלוֹת הוּא כְּתֵר עַל הַפֵּל, טְמִיר וְגַנְזוּ
מִבְּפָנִים מְמַנּוּ. וּמְמַנּוּ מִתְפִּשְׁטָא עַל כָּל
הַסְּפִירוֹת, וּמְסַדֵּר אוֹתָם לְהִיּוֹת זֶה גְּדוּל,
וְזֶה קָטָן, וְזֶה בִּינּוּנִי, וּמְנַהֲיג אוֹתָם לְרַצּוֹנוֹ
וּמְאִיר בְּהֶם, וּמְקַשֵּׁר אוֹתָם וּמְיַחַד אוֹתָם.
כְּכַה אֶתְהָ תְהִיָּה מְנַהֲיג לְיִשְׂרָאֵל בְּכָל
הַמְּדוֹת הַטּוֹבוֹת שְׂלוֹ, וּתְסַדֵּר כָּל אַחַד
כְּרֵאוּי לּוֹ – הַפְּכוּר כְּבִכּוּרְתוֹ, וְהַצְעִיר

וּמִשׁוֹם כְּךָ (וּבְגִלְגָּלָה) כְּלָם יוֹרְשִׁים נִשְׁמָת
שְׂל אֲצִילוֹת מְמַנּוּ, וְנִקְרָאִים בְּנִים שְׂלוֹ,
מִשׁוֹם יְהוּ"ה שְׂל אֲצִילוֹת שְׂאִין שָׁם
פְּרוּד וְקַצוּיִן. שְׂבְּרָא שׁוֹנָה נֶאֱמַר בְּהֶם
בְּנִים לְקְדוּשַׁת בְּרוּךְ הוּא וְשְׂכִינְתּוֹ, מִצַּד
יְהוּ"ה שְׂל בְּרִיאָה, שְׂנַאֲמַר בּוּ בְּרֵאתִיו
יִצְרְתִיו אַף עֲשִׂיתִיו, כְּגוֹן בְּנִים לִיהוּ"ה
שְׂל אֲצִילוֹת.

וּבְךָ תְהִתְקַיְמָה הַמַּעֲוָה, שְׂהִיא מַעֲוָה עַל
יִשְׂרָאֵל לְהַעֲמִיד לְהֶם מְלָךְ. זֶהוּ שְׂכִתּוּב,
(שם י) שׁוֹם תָּשִׂים עָלֶיךָ מְלָךְ. וְהִתְקַיְמָה כְּךָ
(שם לב) וַיְהִי בִישׁוּרוֹן מְלָךְ, כְּבְּרָא שׁוֹנָה.

בַּעֲעִירְתּוֹ, וּבִיגוּנֵי כְּפּוּם דְּרַגְיָהּ. וּתְקַשֵּׁר לֹזֵן קָשֶׁר אֶחָד לְגַבִּי
אֲבוּהוֹן דְּבִשְׁמַיָא. לְמַהוּי כְּלָהוּ בְּשִׁפְהַ בְּרוּרָה, לְבִרְכָא לְקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא. וּלְקַדְשִׁיהּ, וְלִיְחִידֶיהּ, בְּדִרְגָא דִּילָךְ, בְּמַחְשְׁבָהּ
דִּילָךְ, בְּאַעֲלִלוֹת דִּילָךְ, דְּאִתְקִיִּים בְּךָ (במדבר יא) וְאַעֲלִתִּי מִן הָרוּחַ
אֲשֶׁר עָלֶיךָ וְשִׁמְתִּי עֲלֵיהֶם. קוּם אֲתַעַר בְּפִקּוּדָא, לְהַכְרִית זְרַעוֹ
שֶׁל עַמְלָק.

אִישׁ אִמּוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ וְגו' (ויקרא יט) פִּקּוּדָא דָא, לְכַבֵּד אָב וְאִם,
דְּאֲעֲטְרִיד בְּר נֶשׁ לְמַדְחַל מֵאָבִוי וּמֵאִמִּיהּ, וְלֵאזְקִיר לֹזֵן.
כְּמָה דְּאֲעֲטְרִיד בְּר נֶשׁ לְאֹזְקִיר לִיהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.
מִסְטָרָא דְּרוּחָא דִּיהֵב בְּגוּיָהּ. וְלְמַדְחַל מְגִיָהּ. הַכִּי אֲעֲטְרִיד לִיהּ
לְאֹזְקִיר לְאָבִוי וְלֵאִמִּיהּ, מִסְטָרָא דְּגוּפָא דִּילִיהּ, וְלְמַדְחַל מְגִהוֹן,
דְּהָא אֵינּוֹן מִשְׁתַּתְּפִין בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְעַבְדֵי לִיהּ גּוּפָא,
וְהוֹאִיל וְאֵינּוֹן שׁוֹתְפִין בְּעוּבְרָא, לִיְהוּוּ שׁוֹתְפִין בְּדַחִילוֹ וּיְקָרָא.

כְּגוֹוָנָא דָא, תֵּלַת שׁוֹתְפִין אֲשֶׁתְּכַחוּ לְעֵילָא בְּרֹזָא דְּאָדָם. אָדָם
קְדָמָא, אַף עַל גַּב דְּגוּפָא דִּילִיהּ הָוָה מַעֲפָרָא, לָאוּ
מַעֲפָרָא דְּהָכָא הָוָה אָלָא מַעֲפָרָא דְּבִי מְקַדְשָׁא דְּלְעֵילָא. אָפָא

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

מֵאָבִיו וּמֵאִמּוֹ וּלְכַבֵּד אוֹתָם. כְּמוֹ שֶׁצִּירִיד
בֶּן אָדָם לְכַבֵּד אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
מֵצַד הָרוּחַ שֶׁנֶּתַן בְּתוֹכוֹ וְלִירָא מִמֶּנּוּ, בְּךָ
צִירִיד לְכַבֵּד אֶת אָבִיו וְאֶת אִמּוֹ מֵצַד שֶׁל
הַגּוּף שֶׁלוֹ וְלִירָא מֵהֶם, שֶׁהָרִי הֵם
מִשְׁתַּתְּפִים עִם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְעוֹשִׂים
לוֹ גּוּף. וְהוֹאִיל וְהֵם שֹׁתְפִים בְּמַעֲשֵׂה,
יְהִיו שֹׁתְפִים בִּירְאָה וּכְבוֹד.

כְּמוֹ כּוֹן, שֶׁלְשָׁה שֹׁתְפִים נִמְצְאוּ לוֹ
לְמַעַלָּה בְּסוּד שֶׁל אָדָם. אָדָם הָרֵאשׁוֹן,
אַף עַל גַּב שֶׁגּוּפוֹ הָיָה מַעֲפָר, לֹא מַעֲפָר

בַּעֲעִירוֹתוֹ, וְהִבִּיגוּנֵי כְּפִי דְרַגְתּוֹ. וּתְקַשֵּׁר
אוֹתָם קָשֶׁר אֶחָד לְאִבְיָהֶם שְׁבִשְׁמַיִם,
לְהִיּוֹת כְּלָם בְּשִׁפְהַ בְּרוּרָה, לְבִרְךְ אֶת
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּלְקַדְשׁוֹ וְלִיְחִידּוֹ
בְּדִרְגָה שְׁלָךְ, בְּמַחְשְׁבָהּ שְׁלָךְ,
בְּאַעֲלִלוֹת שְׁלָךְ, שֶׁהִתְקַיִּים בְּךָ (במדבר יא)
וְאַעֲלִתִּי מִן הָרוּחַ אֲשֶׁר עָלֶיךָ וְשִׁמְתִּי
עֲלֵיהֶם. קוּם הִתְעוֹרֵר בְּמַצְוָה, לְהַכְרִית
זְרַעוֹ שֶׁל עַמְלָק.

אִישׁ אִמּוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ וְגו'. מַצְוָה זוֹ
לְכַבֵּד אָב וְאִם, שֶׁצִּירִיד בֶּן אָדָם לִירָא

וְאִימָא אֲשֶׁתְכֻחוּ, וּמִלְכָּא עֲלָאָה אֲשֶׁתְתַף בְּהַדְיָהוּ, וְשָׁדֵר בֵּיהּ רוּחָא דְחַיִּי, וְאַתְבְּרִי. וּכְגוּוֹנָא דָא, אֲשֶׁתְפַח פְּלָא עֵילָא וְתַתָּא. וְעַל דָּא אֲעֻטְרִיד לִיהּ לְבַר נָשׁ לְמַדְחַל לְקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא, וְלְמַדְחַל לְאַבּוּי וּלְאַמִּיהָ.

בְּסִתְרֵי תוֹרָה, אָדָם קִדְמָאָה לָא הוּא לִיהּ מֵהַאי עֲלָמָא כְּלוּם. חַד צְדִיק עֲבַד שְׁמוּשָׁא בְּנוֹקְבִיָּה, וְאַתְעֲבִיד מֵהֵהוּא שְׁמוּשָׁא גּוֹפָא חֲדָא, דְּנִהֲרִי דִילִיָּה יִתִיר מְכַל אֵינוּן מְלָאכִין שְׁלִיחִין לְעֵילָא. וְכֹד אֲתַבְּרִי הֵהוּא גּוֹפָא מְלָכָא עֲלָאָה, שָׁדֵר בְּהֵהוּא צְדִיק תְּרִין וְעֶשְׂרִין אֲתוּוֹן, וְאַשְׁתַּתַּף בְּהַדְיָהוּ, וּנְפַק לְעֲלָמָא.

כִּיּוֹן דְּנְפַק, חָמוּ לִיהּ שְׁמֵשָׁא וְסִיחְרָא, וְאַסְתִּימוּ (דף 9"ג ע"ב) נְהוּרִיָּהוּ, דְּתַפּוּחָא דְרַגְלִיָּה אַחְשִׁיד נְהוּרָא דְלַחוּן. מֵהַאי טַעְמָא. בְּגִין דְּמַעוּבְרָא דְשְׁמֵשָׁא וְסִיחְרָא עֲלָאָה נְפַק. כִּיּוֹן דְחֻטָּא, אֲתַחֲשָׁד, וְאַזְעִיר גְרַמִּיָּה, וְאַעֻטְרִיד לְגּוֹפָא אַחְרָא בְּמִשְׁכָּא וּבְבִשְׂרָא. דְכַתִּיב, (בראשית ג) וַיַּעַשׂ יְיָ אֱלֹהִים לְאָדָם וּלְאִשְׁתּוֹ כְּתַנּוֹת עוֹר וַיְלַבִּישֵׁם. כְּהֵהוּא שְׁמוּשָׁא דְעֲבַד הֵהוּא

לשון הקודש

אותו הגוף, המִלְכָּד העֲלִיּוֹן שְׁלַח בְּאוֹתוֹ הַצְדִיק עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתוֹת, וְהַשְׁתַּתַּף עִמָּם וַיֵּצֵא לְעוֹלָם.

כִּיּוֹן שִׁינְאָא, רָאוּ אוֹתוֹ הַשְּׁמֵשׁ וְהַלְבָּנָה וְהַסְתִּירוּ אֶת אוֹרָם, שְׁתַּפּוּחַ רַגְלוֹ הַחֲשִׁיד אֶת הָאוֹר שְׁלָהֶם. מַה הַטַּעַם? מִשׁוּם שְׁמַמְעֵשָׁה הַשְּׁמֵשׁ וְהַלְבָּנָה יֵצֵא. כִּיּוֹן שְׁחֻטָּא, נְחֻשָׁד, וְהַקְטִינַן עֲצָמוֹ, וְהַצְטְרַד לְגוֹף אַחַר בְּעוֹר וּבְבִשְׂרָא, שְׁכַתוּב (בראשית ג) וַיַּעַשׂ ה' אֱלֹהִים לְאָדָם וּלְאִשְׁתּוֹ כְּתַנּוֹת עוֹר וַיְלַבִּישֵׁם. כְּמוֹ אוֹתוֹ הַשְּׁמוּשׁ שְׁעֵשָׂה אוֹתוֹ צְדִיק עִם נְקֻבָּתוֹ,

שֶׁל כָּאֵן הָיָה, אֲלָא מַעְפָּר שֶׁל בֵּית הַמִּקְדָּשׁ שֶׁל מַעְלָה. הָאֵב וְהָאֵם נִמְצְאוּ, וְהַמִּלְכָּד הָעֲלִיּוֹן הַשְׁתַּתַּף עִמָּם, וְשְׁלַח בּוֹ רוּחַ שֶׁל חַיִּים וְנִבְרָא. וְכִמוֹ זֶה נִמְצֵא הַכֹּל לְמַעְלָה וּלְמַטָּה. וְעַל בֶּן צְרִידָּה אָדָם לִירָא מֵהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְלִירָא מֵאַבּוּי וְאִמּוֹ.

בְּסִתְרֵי תוֹרָה, אָדָם הִרְאִישׁוֹן לָא הָיָה לוֹ מִהָעוֹלָם הַזֶּה כְּלוּם. צְדִיק אַחַד עֲשָׂה שְׁמוּשׁ עִם נְקֻבָּתוֹ, וְנַעֲשֵׂה מֵאוֹתוֹ הַשְּׁמוּשׁ גּוֹף אַחַד, שְׁאוּרוֹ יוֹתֵר מְכַל אוֹתָם הַמְּלָאכִים הַשְּׁלוּחִים לְמַעְלָה. וְכִשְׁנִבְרָא